

نقش خواص در ایجاد فتنه ۸۸

مهدیه زندی گوهرریزی^۱

چکیده

جامعه به دو گروه خواص و عوام تقسیم میشود، خواص به دلیل داشتن ویژگی بصیرت باید در بحران های مختلف اجتماعی راهنمای مردم قرار گرفته تا مردم از مسیر حق خارج نشوند، گروه خواص اهل تحلیل و تجزیه مسائل اند و عوام د در مقابل بدون آگاهی و آشنایی به روندی از زندگی مشغولند و با باطل همراه شدند، این تحقیق با عنوان "بررسی نقش خواص در ایجاد فتنه ۸۸" بر آن است که نقش سیاسی و فرهنگی خواص در ایجاد فتنه ۸۸ را بررسی کند. پرداختن به این موضوع ضروری آمد تا مخاطبان آگاه شوند که مناسب نیست در بحران های جامعه همواره از خواص تبعیت کنند چراکه آنان نیز ممکن است دچار لغزش و اشتباه شوند و عوام را نیز به انحراف بکشند بنابراین هرکس از افراد جامعه باید به مرحله ای از بصیرت دست یابند تا در بحران های ایجاد شده جامعه با توجه به راهنمایی های ولی امر مسلمین، خود به طور مستقل موضع گیری کنند و در هیچ زمان رهبر جامعه را رها نکنند طبق گفته یکی از علما مردم باید گوششان به رهبرشان باشد که ایشان نیز گوشش به دهان امام زمان (عجل الله تعالی) است. سران فتنه و فتنه گران در حقیقت به دنبال راه اندازی انقلاب مخملی بودند اما غافل از اینکه ایران اسلامی هیچ جایگاهی برای اینگونه به اصطلاح انقلاب ها ندارد و با وجود ولایت فقیه هرگز به مقصد خود نمیرسند. در این اغتشاشات بسیاری نفاق خود را آشکار کرده و دم زدن از ولایت پذیریشان مشخص شد، گروه ها و افراد فتنه گر، دانستند که نظام اسلامی در مقابل حفظ خود با هیچ کس معامله نکرده و فتنه گران را جای می نشاند.

اهداف: جهت گیری صحیح عوام جامعه در مقابل جریان های انحرافی و مخرب.

روش: توصیفی-تحلیلی

نتایج: دستاورد این تحقیق توجه دادن اقشار مختلف جامعه به مسئله داشتن بصیرت و پیروی از رهبر جامعه در مواقع فتنه میباشد.

کلید واژه: نقش - خواص - ایجاد- فتنه ۸۸

^۱ دانش آموخته سطح دو مدرسه علمیه فاطمیه (س) کرمان zndz5621@gmail.com

مقدمه

حوادث و وقایع تاریخ گویای این مطلب است که جامعه مسیر حق را به راحتی و آرامش طی کرد، خواص در آن نقش کلیدی و بنای حق مداری را بر عهده داشته اند، خواص همان افرادی هستند که در مورد مسائل بی تفاوت نیستند و با بصیرت کامل موضع گیری به حق دارند. این گونه خواص همواره از حق پیروی می کنند. آفاتی مانند دنیا طلبی و قدرت طلبی خواص را تهدید می کند که اگر مغلوب این آفات شوند به گروه خواص باطل تبدیل می شوند که در مقابل خواص طرفدار حق قرار دارند، این گروه از خواص که دل بسته زر و سیم دنیایند. آن ها در هیچ مقطعی مطیع نبوده و اوامر و نواهی ولی خود را انجام نمی دهند. در انتخابات سال ۸۸ نیز گروهی از خواص مغلوب این آفات شدند، به سران فتنه تبدیل شدند و با شکست خود در انتخابات با بهانه تقلب در انتخابات جامعه را متشنج کردند. برخی عوام هم که گوشه به سخنان رهبر نسپردند با این موج همراه شدند و خساراتی را برای کشور و نظام به وجود آوردند. این خواص باطل نقش هایی از جمله نقش های سیاسی و فرهنگی داشتند، با نقش هایی سیاسی اعم از: ۱. تحت فشار گذاشتن رهبری ۲. دخالت بیگانگان در امور کشور ۳. ایجاد جو بد بینی به رهبری و نظام ۴. برنامه ریزی ، و نقش های فرهنگی اعم از ۱. سخنان تحریک آمیز ۲. تشویق هواداران به تجمعات خیابانی ۳. تحریف نماز جمعه ، در ایجاد فتنه ۸۸ نقش داشتند.

مفاهیم

نقش: این واژه در فرهنگ لغت معانی گسترده ای دارد، از جمله این معانی، تصویر، شکل، صورت گرفتن، تصویر کردن کار کرد و عملکرد. در این مقاله معنای آخر یعنی عملکرد مد نظر محقق بوده، این واژه در اصطلاح به مفهوم نقطه اتصالی است میان فرد و جامعه که از راه تحلیل جامعه و فرهنگ و رفتار های فردی شناخته می شود، نقش در نظر "فدر" یک الگوی رفتاری است و آنچه بر اساس موقعیتش باید آن را انجام دهد.

خواص: این واژه جمع مکسر واژه خاصه است به معنی نخبگان، مردمان خاص، ضد عوام.

معنای اصطلاحی خواص: در هر جامعه ای افراد آن، به دو گروه با دو خصوصیت متفاوت قرار دارند، گروهی خواص اند و گروهی عوام. گروه خواص دارای دو ویژگی هستند، اولاً از قدرت و توان بالای تجزیه و تحلیل مسائل برخوردارند و ثانیاً عملکرد آن ها بر اساس و مبنای حق استوار است، و همین خواص به دو دسته ی اند، یکی کسانی که در مقابل دنیا (مقام، شهوت، پول، لذت) موافق اند و عده ای موافق نیستند. دسته ای که موافق دنیا هستند توان تجربه مسائل را دارند اما آن جایی که پای تکلیف سخت به میان است نمی توانند از متاع دنیا خود را جدا سازند و به طرفداری حق روی آورند ولی خواصی که موافق دلبستگی به دنیا نیستند آنچه برایشان اهمیت دارد محوریت حق است اگر چه هیچ وقت نتوانند (پول، مقام و ...) را به دست آورند.

ایجاد: این واژه در فرهنگ لغت به معنای به وجود آوردن و آفریدن است که همین معنا هم در تحقیق مورد استفاده قرار گرفته است.

فتنه: این واژه در فرهنگ لغت به معناهای مختلف آمده از جمله بلایا، شکنجه، آشوب، اخلال در نظم اجتماعی است. و در اصل به معنای قرار دادن طلا و زر در آتش برای به دست آوردن خالصی از آن است. برخی از محققان دانش زبان شناسی بر این باورند که در اصل ماده "فتن" چیزی است که موجب اختلاف و هرج و مرج همراه با اضطراب می شود. بر این اساس می توان گفت که فتنه هر چیزی است که موجب آشوب، اخلال در نظم شخصی و عمومی شود و موجبات اضطراب و تشویش را فراهم آورد و آرامش و امنیت را سلب کند، گفته می شود. (معنای اصطلاحی)

۱- نقش سیاسی خواص در فتنه ۸۸:

۱-۱- تحت فشار قرار دادن رهبری

خواص باتوجه به جایگاهشان نسبت به مردم و رهبر جامعه، چنانچه دقت و بصیرت نداشته باشند و با جریان فتنه همراه میشوند و از جایگاه خود سوء استفاده کرده و با عمل و گفتار خود باعث تحت فشار قرار دادن رهبر جامعه و همچنین همراه کردن مردم با خود و جریان فتنه میشوند، چنانچه در فتنه سال ۸۸ این اتفاق رخ داد. میرحسین موسوی که از ابتدا با شعار خط امام خمینی (رحمه الله علیه) و پیروی از ولایت فقیه و احیای ارزش ها آمده بود؛ آهسته آهسته از آن فاصله گرفت تاجایی که یک روز قبل از انتخابات در مصاحبه با مجله «تایمز» در پاسخ به سوال که رئیس جمهور در حوزه ی سیاست خارجی و امنیت ملی در مقابل رهبر جمهوری اسلامی از قدرت کمتری برخوردار است؛ گفت: «تجمعات خیابانی چشمگیر هفته های گذشته احتمالا ماهیت ساختار قدرت را به شیوه ای عمیق تغییر خواهد داد و این اقدام با فشار بر رهبر نسبت به پذیرش افکار عمومی شکل خواهد گرفت» درواقع این مصاحبه اعلام جنگ قدرت علیه رهبر انقلاب اسلامی (مدظله العالی) و آغازی برای توسعه قدرتی کسب نکرده، بود.^۱

اولین موضع گیری علنی آقای "ا-ه" نامه ی سر گشاده وی خطاب به رهبر انقلاب اسلامی (مدظله العالی) بود. در این نامه دو چیز بیشتر از همه چیز خودنمایی می کرد: خودستایی و تهدید. آقای ه در این نامه به مخالفت با آقای "م-۱" اعتراف میکند و می نویسد: «به این حقیقت هم توجه شود که احتمالا عوامل دولت از نظر اینجانب مطاعند که من ادامه ی وضع موجود را به صلاح نظام و کشور نمیدانم خود جناب عالی هم از این نظر من مطلعید.» آقای "ه" در این نامه سعی می کند رهبری را تهدید کند، وی اخطار میکند که بی شک از مردم و احزاب و جریان ها این وضع را بیش از این بر نمی تابد و آتش فشان هایی که از درون سینه های سوزان تغذیه می شوند در جامع شکل خواهند گرفت، از جناب عالی با توجه به مقام و مسئولیت و شخصیتان انتظار است برای حل این مشکل و برای رفع فتنه ی خطرناک و خاموش کردن آتش که هم اکنون دودش در فضا قابل مشاهده است، هر گونه صلاح می دانید اقدام مؤثری بنمایید و مانع شعله ور تر شدن این آتش در جریان انتخابات و پس از آن شوید.»^۲

۱-۲- دخالت بیگانگان در امور کشور

^۱ حسینیان، نظریه فتنه، ص ۲۲۳

^۲ همان، ص ۱۹۱

عملکرد نادرست خواص وجهت‌گیری آنها در فتنه‌ها می‌تواند موجب دخالت بیگانگان و همچنین اظهار نظر آنها در مورد چگونگی حکومت ایران و مسائل سیاسی شود.

باراک اوباما رئیس‌جمهور آمریکا در اظهاراتی مداخله‌جویانه در گفت و گو با شبکه خبری «سی.بی.اس» اظهار داشت: «جهان مشغول تماشای ایران است و آمریکا از آن‌هایی که در این کشور به دنبال عدالت از طریق راه‌های مسالمت‌آمیز هستند، حمایت می‌کند. رویکرد و نحوه برخورد دولت ایران با مردمی که از راه‌های مسالمت‌آمیز تلاش می‌کنند و درخواست‌شان شنیده شود، پیامی روشن برای جامعه بین‌المللی ارسال خواهد کرد. بر اینکه ایران چگونه است و چگونه نیست.» وی در پاسخ به این پرسش که آیا برای تظاهر کنندگان در ایران پیامی دارد یا خیر گفت: «بله قطعاً و آن این است که ما از آن‌هایی که به دنبال برقراری عدالت با استفاده از راه‌های صلح‌جویانه در هستند حمایت می‌کنیم، ما از آن‌هایی که به دنبال حل مسالمت‌آمیز این مناقشه هستند حمایت می‌کنیم و معتقدیم صدای مردم باید شنیده شود. این یک ارزش جهانی است که مردم آمریکا از آن و دولت آمریکا نیز از آن حمایت می‌کند.» اوباما در حالی برخی اعتراض‌ها را در ایران حمایت می‌داشته مسالمت‌آمیز خوانده که این اعتراضات غیرقانونی حجم انبوهی از خسارات مالی و جانی در پی داشته است.^۱

روزنامه‌ی سوری‌الثوره روز چهارشنبه به نقل از «تری میسن» نویسنده‌ی فرانسوی نوشت: «مداخله پنهان سازمان جاسوسی آمریکا (سیا) در شورش‌های اخیر در تهران بعد از انتخابات ریاست جمهوری نمایان است. اختلاف در نتایج انتخابات هواداران دو طرف را به خیابان‌ها کشاند و «سیا» از طریق پیامک‌های متناقض بذر هرج و مرج را کاشت. واشنگتن از حمله نظامی به ایران دست برداشته اسرائیل را نیز از چنین اقدامی بازداشته است اما دولت اوباما برای سرنگون ساختن حکومت ایران راهی کم‌خطر و مؤثر را پیش گرفت. با پایان انتخابات ریاست جمهوری، خیابان‌ها از هواداران «ا» و «موسوی» پر شد و واشنگتن تلاش کرد به شیوه‌ی پنهان، حکومت ایران را سرنگون سازد؛ لذا ایران بار دیگر به میدان آزمایش ابزارهای توطئه تبدیل شد. سازمان سیا و سازمان جاسوسی انگلیس این بار طریق تلفن همراه وارد شده و با استفاده از سیستم «شلون» به استراق سمع گوشی‌های تلفنی پرداختند. همچنین سازمان ملی آمریکا از شرکت‌های اینترنتی جهان خواست از چنین روندی حمایت کنند و البته به کسانی که همکاری کردند سخاوتمندانه پاداش داده شدند. «میسن» شیوه‌ی مورد استفاده‌ی غرب در ایران را پخش اخبار نادرست و بزرگ‌نمایی به منظور مسموم سازی افکار عمومی دانست.^۲

^۱ قدیریان فتنه سبز، ج ۳، ص ۶۹

^۲ همان، ص ۱۱۹

وضعیت این مناطق به حالت آرام و عادی بازگشت. همچنین ماموران نیروی انتظامی و بسیج موفق شدند سر شاخه های اصلی و خط دهندگان به معترضان را دستگیر کنند.^۱

پنج تن از اعضای خانواده آقای "هـ" با حکم مرجع قضایی دستگیر شدند. این پنج تن که در بین آن ها "ف-هـ" نیز به چشم می خورد توسط ماموران امنیتی شناسایی و دستگیر شدند. شبکه ایران نوشت؛ "ف-هـ" دختر وی، همسر "ح-م" دختر "م" و خواهر زن وی از جمله دستگیر شدگان هستند. این گزارش می افزاید این پنج نفر در تجمعات غیر قانونی خیابان آزادی در حال تحریک و تشویق اغتشاشگران بودند که توسط مأموران امنیتی شناسایی و دستگیر شدند. (۳۰ خرداد ۸۸)^۲

۲-۲-۲ مورد حمله قرار گرفتن "اسلامی بودن" ایران

به قلم مقاله نویس: موسوی با اطلاعیه ها و تشویق به تجمعات غیر قانونی طرفداران خود اسلامی بودن ایران را مخدوش کرد چرا که معترضان شعار هایی از جمله "نه غزه نه لبنان، جانم فدای ایران" و "حسین حسین شعار ماست، تجاوز افتخار ماست" و "استقلال آزادی، جمهوری ایرانی" و پاره کردن عکس ولایت فقیه و زیر پا انداختن آن، دختران و زنانی که با پوشش های ناپسند و برخی به صورت کشف حجاب در این تجمعات حاضر شدند؛ اسلامی بودن جمهوری ایران را زیر سوال بردند.

۳-۲-۲ هتک حرمت به امام حسین (علیه السلام) و شکستن حرمت روز عاشورا

رجا نیوز نوشت: فتنه گران در شب عاشورای حسینی با حضور در حسینیه جماران به سر دادن شعار های انحرافی پرداخته و همزمان با حضور "خ" در حسینیه سوت و کف زدن. در این مراسم که اجرای آن به عهده ی "س-م" بود و "ف-هـ" نیز حضور داشت، "خ" در حسینیه جماران وارد شد با حضور وی حضار با سوت و کف به استقبال وی رفتند، در این حین مشاجره های لفظی میان هتک حرمت کنندگان شب عاشورا و عده ای دیگر که به این رفتار معترض بودند؛ بالا گرفت و در ادامه منجر به زد و خورد هایی شد. در ادامه ی برنامه در حالی که "خ" سخن رانی خود را در حسینیه آغاز کرده بود، درگیری دیگری میان افراد در محوطه بیرون حسینیه جماران آغاز شد و سپس نیروی انتظامی با ورود به این محل تلاش کرد کنترل اوضاع را به دست بگیرد. افرادی که در گیر شده بودند پس از متفرق شدن اقدام به صدمه زدن به اموال شهروندان از جمله تعدادی از اتومبیل های پارک شده در خیابان یاسر منتهی به جماران کردند. در داخل حسینیه جماران و اواسط سخنرانی "خ" نیز در حالی که چندین بار هتک

^۱ قدیریان، فتنه سبز، ج ۳، ص ۹۵

^۲ کاوه، شنبه پس از انتخابات، ص ۱۲۴

حرمت شب عاشورا توسط فتنه گران با اقدام به کف زدن تکرار شد؛ درگیری ها بالا گرفت. تعدادی با سر دادن شعار هایی مانند "منافق حیا کن، جماران را رها کن" خواستار خروج این افراد از حسینیه شدند و "خ" با مشاهده این وضع سخنرانی خود را قطع کرد و توسط محافظانش بلافاصله به بیرون منتقل شد. سپس درگیری میان افراد حسینیه بار دیگر به بیرون از محل نیز سرایت کرد که نیروی انتظامی اقدام به متفرق کردن برهم زندگان نظم منطقه کرد.^۱

برخی خیابان های مرکزی تهران حوالی ظهر عاشورا شاهد حضور فعالیت تعدادی آشوبگر بود. حاضران در صحنه و خبر نگاران رسانه های مختلف تعداد این عده را از چند صد نفر تا چند هزار نفر گزارش داده اند. این تجمع که طبق معمول با شعار های توهین آمیز و آتش زدن اموال عمومی همراه بود، در شرایطی روی داد که اکثر ایرانیان محب اهل بیت (علیهم السلام) در مراسم گوناگون و آئین های عزاداری امام حسین (علیه السلام) شرکت داشتند.^۲ عکس ها و فیلم های منتشر شده از حوادث تاسف بار روز عاشورا در خیابان های مرکزی تهران نشان می دهد، افرادی که در این آشوب ها حضور داشته اند، از هویت و خواسته های سیاسی متنوعی برخوردار بوده اند. برخی از آن ها شعار های دینی نظیر "هیئات منا الذلة" دادند، برخی دیگر تماشایی بوده اند و اکثر در شعار های ملایم همراهی می کردند و البته برخی هم با سر دادن شعار های تند سعی در ایجاد هیجان، آشوب و آتش زدن ساختمان های دولتی بانک ها و مغازه ها داشته اند و حتی نماد های عزاداری را تخریب کرده اند. بدیهی است کسانی که به قصد ناامنی و مقابله با حکومت به اموال عمومی و خصوصی حمله و آن ها را آتش می زنند، طبق قانون مجازات اسلامی باید به اشد مجازات محکوم شوند اما همه حاضران در آشوب های روز عاشورا چنین نیتی نداشتند و برخی از آن ها در واقع معترضینی هستند که فریب ادعای دروغین تقلب در انتخابات را خورده اند.^۳

به قلم مقاله نویس: با آشوب ها و مخلوط شدن معترضین به نتیجه انتخابات و هتاکان روز عاشورا بعضی خواص سکوت اختیار کردند و بعضی دیگر مانند کروبوی این آشوبات و هتاکی روز عاشورا را کاملاً معکوس جلوه داد و نسبت به اعتراض عزاداران حسینی به وحشی گری آشوب گران به شدت انتقاد و از او باش هتاک حمایت کرد.

۲-۳- نماز جمعه پر حاشیه

"هـ" بعد از سکوتی طولانی و معنا دار به عنوان خطیب جمعه در دانشگاه تهران حضور یافت. فتنه سبز همه تلاش خود را به کار برد تا فتنه گران را به نماز جمعه بکشاند. دختران بی حجاب و سبز پوش دست در دست

^۱ سایت باشگاه خبرنگاران جوان، شهریور ۹۳

^۲ جمعی از نویسندگان، حادثه و حماسه ۸۸، ص ۳۰۱

^۳ همان، ص ۳۰۷

دوست پسرانشان در کنار یکدیگر با کفش در نماز جمعه شرکت کردند، مؤمنان با مظلومیت تمام صبوری کردند و سکوت کردند. "ه" در خطبه دوم نماز جمعه خواسته های فتنه گران را به رخ نظام و رهبری کشاند. "ه" حضور نفرت انگیز عده ای لا ابالی را به اولین نماز جمعه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تشبیه کرد و گفت: «این نماز جمعه بی شباهت به نماز جمعه هفته های اول انتخابات به امامت آیت الله طالقانی نیست که جمع زیادی از مردم با همه سلیقه ها شرکت کرده اند.» او در ابتدای خطبه دوم به تردید در صحت در انتخابات دامن زد و گفت: «ما از اواخر دوران تبلیغات دچار تردید شدیم. افرادی تردید کردند. تبلیغات نادرست و عمل نادرست صدا و سیما باعث شد بذر تردید در دل مردم به وجود بیاید که مثل خوره به جان ما افتاده است. ما تردید را بدترین مصیبت میدانیم (شعار مردم در نفی تردید) البته دو گروه هستند، عده ای تردید ندارند. قاطع ایستاده اند و کار خودشان را می کنند اما عده ای هستند که کم نیستند و بخش زیادی از مردم فهیم و عالم کشورمان هستند که می گویند تردید داریم.» اشکال "ه" در این بود که خود را همه مردم و تردید افکنان را مردم فهیم دانست. لا اقل بیست و پنج میلیون نفر از مردم هیچ تردید نداشتند، این شکست خوردگان از جمله شخص "ه" بود که در انتخابات سالم تردید افکند. او به جای تشکر از رهبری در تمديد مهلت پنج روزه برای رسیدگی شورای نگهبان به اعترافات و شکایات، بدون توجه به اقدامات شورای نگهبان از جمله تشکیل هیئت معتمدین گفت: «متأسفانه این فرصت که رهبر به شورای نگهبان دادند و گفتند بروید عقلا و موجهین را بیاورید، تا بررسی کنند، و اعتماد مردم را جلب کنید، استفاده خوبی نشد.»^۱

این نماز جمعه با حاشیه هایی همراه بود از جمله آن ها : ۱. حدود چهل زن با چادر های سبز در نماز جمعه حضور داشتند ، برخی طرفداران موسوی نماز را به امامت "ه" اقامه نکردند و فقط تماشاچی بودند ۳. گرمای حدود ۴۰ درجه هوا باعث شد برخی حامیان موسوی قبل از اذان ظهر محل نماز جمعه را ترک کنند ۴. حضور خبرنگاران خارجی در اطراف دانشگاه تهران و مصاحبه آن ها با حامیان موسوی قابل توجه بود ۵. برخی هواداران موسوی به توصیه های خطیب جمعه گوش نمی کردند، در مقابل درب شرقی نماز جمعه حضور داشتند و سرود «یار دبستانی من» می خوانند ۶. مهدی کروی از ابتدای سخنرانی پیش از خطبه ها در نماز جمعه شرکت و در جایگاه حضور پیدا کرده بود ۷. پایان یافتن خطبه های "ه" جمعی از حامیان موسوی مواضع او را سازش کارانه خواندند ۸. در ابتدای خطبه دوم، میر حسین موسوی در ساعت ۱۳:۳۵ و با شرایط ویژه حفاظتی وارد دانشگاه تهران شد، موسوی پس از ۲۰ سال در نماز جمعه شرکت می کرد.^۲

^۱ حسینیان، نظریه فتنه، ص ۱۹۵

^۲ قدیریان، فتنه سبز، ج ۳، ص ۱۶۱

نتیجه گیری

خواص با توجه به جایگاهشان در دید مردم چنانچه نسنجیده و بدون بصیرت عمل و صحبت نمایند باعث انحراف تعداد بسیار زیادی خواهند شد پس هرکدام از افرادی که به نحوی جایگاه و محبوبیتی نزد عوام دارند بنابر مباحث گفته شده باید جهت گیری صحیح و درستی در مقابل جریان های انحرافی داشته باشند؛ از سوی دیگر آحاد مختلف مردم نیز با توجه به لغزش های متعدد خواص در جریانات تاریخ، باید خود به طور مستقل به تجزیه و تحلیل جریانات پرداخته و با بصیرت با توجه به منویات، بیانات و توصیه های رهبری در فتنه ها درست را تشخیص داده و با رهبران فتنه همراه نشود.

دستورد این تحقیق توجه دادن اقشار مختلف به این مسئله میباشد.

منابع

۱. امینی، محمد رضا، سراب سیاست، قم، اشراق حکمت، ۱۳۹۱
 ۲. جمعی از نویسندگان، حادثه و حماسه ۸۸، تهران، زمان نو، ۱۳۸۹
 ۳. حسینیان، روح الله، نظریه فتنه، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۹
 ۴. حق پناه، رضا، نقش خواص در اتحاد و تفرقه امت، مجله پژوهش های اجتماعی اسلامی، آذر تا اسفند ۱۳۸۶
 ۵. خاتمی، سیداحمد، رسالت خواص، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸
 ۶. قدیریان، احمد، فتنه سبز ج ۱ و ۳، تهران، مجمع فرهنگی شهید آیت الله بهشتی، ۱۳۸۹
 ۷. کاوه، محمدسعید، شنبه پس از انتخابات، تهران، مرکز انقلاب اسلامی، ۱۳۸۸
 ۸. مؤسسه فرهنگی قدرولایت، خواص و لحظه های تاریخ ساز ج ۱ تا ۳، تهران، مؤسسه فرهنگی قدر ولایت، ۱۳۸۰
 ۹. متولیان، سید عبدالله، کالبد شکافی اصحاب فتنه در انتخابات دهم: خشت خشت لانه فتنه در ایران زمین، مجله پویا، زمستان ۸۸ شماره ۱۵
 ۱۰. مرکز اسناد انقلاب اسلامی، نقش انگلیس در فتنه ۸۸، تهران، مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲
 ۱۱. مصباح یزدی، محمد تقی، طوفان فتنه و کشتی بصیرت، قم، مؤسسه آموزش و پرورش امام خمینی (رحمه الله علیه)
 ۱۲. میرباقری، سید محمد مهدی، کالبد شکافی فرهنگی فتنه ۸۸، قم، فجر ولایت، کتاب فردا، ۱۳۸۹
 ۱۳. هاویان، غلامحسین، نقش خواص در تحولات اجتماعی، مجله مصباح، پاییز ۱۳۷۶
 ۱۴. سایت مبارز، ۷ اردیبهشت ۹۳
 ۱۵. باشگاه خبرنگاران جوان، کد خبر: ۴۹۸۰۴۵۹، ۲۴ شهریور ۱۳۹۳
 ۱۶. روزنامه کیهان، ۲۶ آذر ۱۳۸۸، شناسه: ۹۸۸۶۲۱، ۶/۱۰/۱۳۹۵
 ۱۷. سایت ویکی پدیا
- WWW.hadinews.ir
کد خبر: ۱۷۸۵۳۲ - WWW.aftabir.com
WWW.dana.ir
www.Vajehyab.com